

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DYREKTOR

DEPARTAMENTU ŚRODOWISKA, ROLNICTWA
I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Tadeusz Bachleda-Curus

Warszawa, dnia 16 stycznia 2009 r.

KSR-411403-2/08
R/08/004

Pan
Leszek Żelazny
Lubelski Wojewódzki
Inspektor Ochrony Środowiska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Departament Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego przeprowadziła w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Lublinie, zwanym dalej WIOŚ, kontrolę w zakresie zapobiegania awariom w rozumieniu ustawy Prawo ochrony środowiska.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 12 grudnia 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuje Panu Inspektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w zakresie zapobiegania awariom w rozumieniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, w okresie od dnia 1 stycznia 2005 r. do 30 września 2008 r.

W WIOŚ zadania z zakresu zapobiegania poważnym awariom wykonywane były przez Wydział Inspekcji i Laboratorium w Lublinie oraz działy inspekcji i laboratoria w delegaturach WIOŚ w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu.

Pracownicy WIOŚ zajmujący się ochroną środowiska przed awariami przemysłowymi, uczestniczyli w szkoleniach w tym zakresie organizowanych przede wszystkim przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). W 2005 r. przeszkolono 5 osób, w 2006 r. - 4 osoby, w 2007 - 5 osób, a od 1 stycznia 2008 r. do 30 września 2008 r. - 8 osób.

W WIOŚ prowadzony był rejestr zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii, w którym figurowały 23 zakłady, w tym 13 zakładów o dużym ryzyku wystąpienia

awarii (ZDR) i 10 zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia awarii (ZZR). Rejestr ten był konsultowany z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Lublinie w celu weryfikacji danych uzyskiwanych od zakładów. Ponadto w WIOŚ prowadzono informatyczną bazę danych „Zakłady niebezpieczne”, która zawierała dane o ZDR i ZZR.

W WIOŚ prowadzony był również rejestr potencjalnych sprawców poważnych awarii niezaliczonych do ZDR i ZZR, obejmujący 60 pozycji.

Plany kontroli WIOŚ sporządzano na każdy rok kalendarzowy i wysyłano do wiadomości Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, Wojewody Lubelskiego oraz Marszałka Województwa Lubelskiego. W planach kontroli, na liście celów kontrolnych, ujmowano m.in. zagadnienia dotyczące „realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom w zakładach o zwiększonym i dużym ryzyku”.

W badanym okresie WIOŚ przeprowadził, zgodnie z rocznymi planami kontroli, kontrole wszystkich ZDR - co najmniej jeden raz w roku oraz wszystkich ZZR - co najmniej jeden raz na dwa lata. Łącznie od 1 stycznia 2005 r. do 30 września 2008 r. przeprowadzono 47 kontroli w ZDR i 39 w ZZR. W wyniku przeprowadzonych kontroli Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał 30 zarządzeń pokontrolnych nakazując usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

W WIOŚ prowadzono rejestry zgłoszeń zdarzeń o znamionach poważnej awarii. Zgłoszenia te były przekazywane do GIOŚ, Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Lubelskiego oraz do Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie. Rejestracji zgłoszenia wraz z opisem sytuacji i podjętych działań dokonywano niezwłocznie po uzyskaniu szczegółowych informacji na temat zdarzenia. Informacje o zdarzeniach zakwalifikowanych w GIOŚ jako poważne awarie wprowadzane były w WIOŚ do elektronicznego systemu bazy danych pod nazwą EKOAWARIE oraz zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej WIOŚ w Lublinie.

W kontrolowanym okresie miały miejsce 33 poważne awarie, z tego 2 w ZDR, 3 w ZZR. Skutki dla zdrowia i życia ludzi nastąpiły w wyniku 3 awarii. Jedna z ww. awarii podlegała obowiązkowi zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska¹. Zgłoszenia awarii do WIOŚ i GIOŚ dokonał właściwy organ Państwowej Straży Pożarnej.

Spośród 5 awarii, które wystąpiły na terenie zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia awarii, w 2 przypadkach Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska został bezzwłocznie powiadomiony o zdarzeniu przez prowadzących zakłady, a w 3 przypadkach uzyskał informacje o awarii od organów Państwowej Straży Pożarnej albo innych organów.

¹ Dz.U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58

W okresie objętym kontrolą Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, w związku z awariami przemysłowymi, skierował do organów prokuratury trzy zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku.

Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wykonując zadania w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom współdziałał na mocy porozumień podpisanych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska z: organami Państwowej Straży Pożarnej, Policją, Centrum Zarządzania Kryzysowego Wojewody Lubelskiego, Urzędem Dozoru Technicznego, Państwową Inspekcją Pracy, Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną i innymi organami państwowymi, a także z organami samorządu terytorialnego. Ponadto Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska współpracował, głównie w zakresie wymiany informacji, z organami Republiki Białorusi i Ukrainy.

W okresie objętym kontrolą Lubelski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska wydał, zgodnie z art. 106 § 3 k.p.a., dwa postanowienia w sprawie opinii raportów o bezpieczeństwie ZDR, których użytkowanie rozpoczęto po 1 października 2001 r., a także na wniosek Lubelskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej, wydawał opinie o raportach bezpieczeństwa oraz o zmianach w raportach bezpieczeństwa ZDR, których użytkowanie rozpoczęto przed dniem 1 października 2001 r.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Inspektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Środowiska, Rolnictwa i Zagospodarowania Przestrzennego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w tym wystąpieniu.